

Sygn. akt V CSK 689/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa A. W.
przeciwko "O." Sp. z o.o. w L.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 maja 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 26 czerwca 2015 r., sygn. akt I ACa 1461/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
odstępuje od obciążenia powoda kosztami postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu

publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżący odwołał się do występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów to nie występują te przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca 2008r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.).

Skarżący wskazał na potrzebę wykładni art. 7 ust. 3 w zw. z art. 22 ust. 2 pkt 2 Ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. z 2009 r. nr 67, poz. 569) i art. 47, 48 i 53 § 1 k.c. „w zakresie braku rozstrzygnięcia w jaki sposób i kiedy dochodzi do przejęcia własności plodów (plonów) jako pożytków naturalnych w sytuacji gdy złożone przez Zastawnika w trybie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów oświadczenie o ich przejęciu ma miejsce przed zbiorem tych plodów”.

Wyodrębnienie rzeczy przyszłych (*emptio rei speratae*) dotyczy rzeczy, które mają dopiero powstać w przyszłości przez wyprodukowanie, wytworzenie, zbudowanie, urośnięcie, urodzenie zwierzęcia (niebędącego wprowadzie rzeczą, ale z zastosowaniem w obrocie przepisów odnoszących się do rzeczy).

Rzecz przyszła (*emptio rei speratae*) jest pożytkiem naturalnym (czasem pożytkiem cywilnym) rzeczy, a więc przedmiotem stanowiącym normalny przychód z rzeczy, np. plody rolne, inne oznaczone części składowe, o ile, zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki stanowią normalny przychód z rzeczy (art. 53 § 1 k.c.).

Artykuł 7 ust. 3 Ustawy dopuszcza ustanowienie zastawu rejestrowego na przedmiotach zastawu rejestrowego, które zastawca nabędzie w przyszłości.

Do grupy tej zaliczają się przedmioty zastawu, które nie istnieją fizycznie w chwili zawarcia umowy zastawniczej (przyszłe przedmioty zastawu *sensu stricto*), oraz przedmioty zastawu, które istnieją w chwili zawarcia umowy zastawniczej, lecz nie stanowią własności zastawcy.

W przypadku zastawu na rzeczy przyszłej *sensu stricto*, przedmiot zastawu powinien zostać opisany według zasad określonych w Katalogu sposobu opisu przedmiotu zastawu – dalej katalog dla rzeczy przyszłych, powstałych w technicznym procesie produkcji i pożytków naturalnych rzeczy (które też są rzeczami przyszłymi), czyli według pozycji A43 i A44. Zasady opisu zawarte pod pozycją katalogu A43 stosuje się do rzeczy przyszłych, powstałych w technicznym procesie produkcji, natomiast zasady opisu zawarte pod pozycją katalogu A44 stosuje się do rzeczy przyszłych – pożytków naturalnych rzeczy.

Stosownie do ugruntowanego stanowiska Sądu Najwyższego, istotnym zagadnieniem prawnym jest taki problem jurydyczny, który ma znaczenie dla rozwoju prawa lub stanowi precedens dla rozstrzygnięcia podobnych spraw (por. postanowienie SN z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04 niepublikowane.). Powołanie się przez skarżącego na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało. Skarżący powinien też wykazać, że ma ono ważne znaczenie dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 – 16, poz. 243).

Skarżący wskazał na sprzeczność art. 7 ust. 3 i art. 22 ust. 2 pkt 2 Ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów z normami zawartymi w art. 47, 48 i 53 § 1 k.c. Stwierdził bowiem, że możliwość ustanowienia zastawu rejestrowego na pożytkach naturalnych, przewidziana w art. 7 ust. 3 w zw. z art. 22 ust. 2 pkt 2 Ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów nie koresponduje z treścią art. 47, 48 i 53 § 1 k.c. gdyż te ostatnie przepisy przeczą „celowi rozwiązań wskazanych w wyżej wymienionych przepisach Ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów”.

Przejęcie na własność przedmiotu zastawu rejestrowego w myśl art. 22 ust. 2 pkt 2 Ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów możliwe jest najwcześniej z chwilą powstania rzeczowego skutku obciążenia rzeczy przyszłej zastawem rejestrowym czyli z odłączeniem roślin od gruntu i powstaniem rzeczy, zgodnie art. 53 § 1 k.c., jako kategorii samodzielnych pożytków naturalnych. Rygor ten nie sprzeciwia się jednak ochronie zastawnika, która powstaje od chwili ustanowienia zastawu rejestrowego na pożytkach naturalnych rzeczy jako rzeczach przyszłych.

Z tych względów, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).